

Каталог вибіркових освітніх компонент

**за освітньо-професійною програмою
другого (магістерського) рівня вищої освіти
«Німецька та англійська мови і літератури (переклад включно)»
спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька
спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки**

Цикл професійної та практичної підготовки

ЗМІСТ

БВК 1 «Лінгвістика».....	3
ПОХОДЖЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	3
КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНА ПАРАДИГМА ЛІНГВІСТИКИ	4
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ЧАСТИН МОВИ	5
КОМП'ЮТЕРНА ЛІНГВІСТИКА	6
ОНОМАСТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	7
МОВЛЕННЕВІ СТРАТЕГІЇ ГУМОРУ	8
КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА.....	9
СОЦІОЛІНГВІСТИКА.....	10
БВК2 «Літературознавство»	11
МЕТАМОДЕРНІ ГОРИЗОНТИ ЧИТАННЯ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ	11
ЛІТЕРАТУРНА КОМУНІКАЦІЯ	12
МІГРАЦІЙНА НІМЕЦЬКОМОВНА ЛІТЕРАТУРА	13
ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ АСПЕКТ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРОЗИ	14
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ІСТОРІЇ У СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ РОМАНІ	15
ЕПІДЕМІЇ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	16
ЛІТЕРАТУРНА КЛАСИКА У КІНЕМАТОГРАФІ.....	17
ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	18
БВК3 «Перекладознавство».....	19
ТЕХНІКА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ	19
ГРАМАТИЧНА АСИМІЛЯЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ.....	20
ЛІТЕРАТУРНИЙ ПЕРЕКЛАД.....	21
РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДУ.....	22
ПЕРЕКЛАД ФАХОВИХ ТЕКСТІВ	23
ПЕРЕКЛАД В УМОВАХ ВІЙНИ.....	24
ДІЛОВА АНГЛОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ	25
ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД ДІЛОВОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....	26
БВК4 «Філологія як складова культурології».....	27
ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	27
ЛІТЕРАТУРНЕ ВАГНЕРІАНСТВО	28
НІМЕЦЬКА МУЗИКА І КУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ.....	29
СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ.....	30
КУЛЬТУРА ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	31
КОМПЛІМЕНТ КРІЗЬ ПРИЗМУ ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ	32
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ.....	33
ІСТОРІЯ І КУЛЬТУРА КРАЇН АНГЛОМОВНОГО ПРОСТОРУ	34

БВК 1 «Лінгвістика»

ПОХОДЖЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лектор: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології Захаров Ю. М.

(електронна адреса: yuriy.zakharov@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Лекційно-практичний курс поглиблює знання в галузі історично-порівняльного мовознавства. Розглядаються пласти та етапи розвитку словникового складу німецької мови, семантичні модифікації лексичних одиниць, починаючи від прагерманських часів та з урахуванням нових наукових теорій щодо етимології лексем німецької мови дискусійного походження. Курс пояснює принципи реконструкції етимонів та роботи з етимологічними словниками,

Навчальною метою є розуміння джерел та етапів розвитку словникового складу німецької мови в його діахронічному становленні.

Студент знатиме: етапи розвитку лексичного складу німецької мови; принципи класифікації словникового складу за походженням та семантичними модифікаціями; методи та проблеми етимологічної реконструкції.

Студент вмітиме: аналізувати розвиток форми та значення слів у різні епохи у взаємозв'язках з іншими мовами; розрізняти лексичні одиниці та пласти за їхнім походженням; працювати з етимологічними словниками.

Рекомендована література:

1. Schweikle G. Germanisch-deutsche Sprachgeschichte im Überblick / Günther Schweikle. – 5. Aufl. Stuttgart; Weimar: Metzler, 2002. 283 S.
2. Vennemann Th. Grimm's Law and Loanwords / Theo Vennemann // Transactions of the Philological Society. Oxford, MA. Vol. 104:2, (2006), p. 129-166.
3. Vennemann Th. *Phol, Balder*, and the birth of Germanic / Theo Vennemann // Etymologie, Entlehnungen und Entwicklungen: Festschrift für Jorma Koivulehto zum 70. Geburtstag / Irma Hyvärinen, Petri Kallio, and Jarmo Korhonen [eds.]. Helsinki: Société Néophilologique, 2004. S. 439-457.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНА ПАРАДИГМА ЛІНГВІСТИКИ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лектор: канд. філолог. наук, проф. кафедри німецької філології
Максимчук Б. В.

(електронна адреса: Bohdan.Maksymchuk@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: Мета курсу – забезпечити основи лінгвістичної підготовки студентів для реалізації професійних функцій філолога, ознайомити їх з новітніми здобутками сучасного дослідження мови з погляду дискурсології, когнітології, гендерології та лінгвопрагматики, із методами дослідження семантики мовних одиниць та комунікативного змісту висловлювань тощо. Завдання навчальної дисципліни полягає у сформуванні базових знань про основні поняття дискурсології, когнітивної лінгвістики, гендерології, лінгвопрагматики; ознайомленні з сучасними лінгвістичними теоріями про концепти та їх типи, актуальними методами концептуального аналізу, з сучасними ідеями про типологію дискурсів, а також синергетичними та ергономічними принципами функціонування мови.

Ключові слова: Когнітивна лінгвістика, дискурс, концепт, іллокуція, перлокуція, антропоцентризм, когнітивна метафора, комунікативний акт, синергетика, ергономіка.

Студент знатиме: основні поняття та принципи теорії дискурсу, когнітивної лінгвістики, гендерної лінгвістики, лінгвістичної прагматики, синергетичних та ергономічних застав мови, методику аналізу концептів національної картини світу, сучасні лінгвістичні теорії про типологію дискурсів.

Студент вмітиме: оперувати термінами теорії дискурсу, когнітології та гендерної лінгвістики, аналізувати особливості німецькомовної картини світу, здійснювати лінгвокогнітивний аналіз певних концептів національної картини світу та пояснювати специфіку їх реалізації засобами сучасної німецької мови безпосередньо у її функціонуванні; характеризувати певні типи дискурсу та їх особливості, пояснити функціонування синергетичних та ергономічних принципів в мові, оперувати основними поняттями лінгвістичної прагматики.

Рекомендована література:

Genderlinguistik: Sprachliche Konstruktionen von Geschlechtsidentität / Hrsg. von S. Günthner, D. Hüpper, C. Spieß. Berlin, Boston: De Gruyter, 2012. 450 S.

Handbook of Cognitive Linguistik / Hrsg. Von Ewa Dabrowska, Dagmar Divjak. Berlin, München, Boston: De Gruyter, 2015. 640 S.

Methoden der Diskurslinguistik / Hrsg. von Ingo H. Warnke, Jürgen Spitzmüller. Berlin, New York: De Gruyter, 2008. 449 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ЧАСТИН МОВИ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лектор: канд. філолог. наук, проф. кафедри німецької філології
Максимчук Б. В.

(електронна адреса: Bohdan.Maksymchuk@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: Головне завдання курсу – розкрити лінгвальну природу однієї з кардинальних проблем теоретичної і практичної лінгвістики – частин мов як ідіоетнічної, історичної категорії, що лежить в основі вербалізованих логічних операцій людського мислення, прослідкувати їхнє становлення, еволюцію, ідентифікувати їхнє категоріальне значення як внутрішню форму мови, інтелектуальну модель, яка має суто лінгвальний характер і є лише формою вираження логічних і філософських категорій. У курсі частини мови розглядаються як відношення слова до системи актуальних і потенційних речень. Така постановка питання дозволяє розглядати частину мови як потенційну категорію системи мови, категоріальне значення якої маніфестується в системі експліцитної й імпліцитної морфології та в структурі актуальних і потенційних речень, які інкорпоровані як в поверхневій, так і в глибинній структурі висловлювання. У зв'язку з цим виникає нова концепція значення слова як номінативної і комунікативної одиниці мови, яка не тільки позначає денотат, але є формою пізнання світу за допомогою поняття і його ролі у вербалізованих логічних операціях через категоріальне (структурне, синтагматичне) значення. Саме реалізації цього значення присвячена друга частина курсу, яка досліджує валентність основних частин мови.

Ключові слова: Частина мови, категоріальне значення, парадигматика, синтагматика, валентність, еволюція, дистрибуція частин мови, семантика, синтаксис, словотвір.

Студент знатиме: лінгвальну природу частин мови і їхню еволюцію, форми і зміст лінгвальних узагальнень екстралінгвальної дійсності; лінгвальну природу їхніх категоріальних значень; внутрішню класифікацію частин мови та їхній взаємозв'язок; природу валентності як структурної значимості у лексичному значенні слова і форми її реалізації.

Студент вмітиме: ідентифікувати частини мови на основі сучасних лінгвістичних учень; описувати лінгвальну природу категоріальних значень частин мови; знаходити відповідності між формою і змістом лінгвальних узагальнень явищ екстралінгвальної дійсності; досліджувати валентність і дистрибуцію основних частин мови.

Рекомендована література:

Bergmann R., Pauly P., Stricker S. Einführung in die deutsche Sprachwissenschaft. Heidelberg: Winter, 2010.

Thielmann W. *Wortarten*: Eine Einführung aus funktionaler Perspektive, Berlin, Boston: De Gruyter, 2021. 228 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

КОМП'ЮТЕРНА ЛІНГВІСТИКА

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, проф., доцент кафедри німецької філології
Теребушко Ю. Р.

(електронна адреса: yuriy.terebushko@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Курс покликаний познайомити студентів-філологів з методами використання сучасних комп'ютерних технологій для здійснення лінгвістичних досліджень, створення словників та у перекладацькій діяльності, зокрема ознайомлення студентів із засадами машинного перекладу. Навчальна дисципліна має на меті ознайомити студентів з основними поняттями комп'ютерної лінгвістики, з можливими сферами застосування методів комп'ютерної лінгвістики, отримання студентами практичних навичок використання спеціалізованого програмного забезпечення.

Студент знатиме: основні поняття комп'ютерної лінгвістики; основні можливості застосування інструментів комп'ютерної лінгвістики у традиційному мовознавстві; методи вирішення окремих лінгвістичних завдань; основні функціональні можливості лінгвістичного програмного забезпечення.

Студент вмітиме: використовувати технології автоматизованої обробки текстової інформації для вирішення завдань з мовознавства, літературознавства, перекладу; працювати зі спеціалізованими програмами для автоматизованої обробки текстів; користуватися онлайн-ресурсами для вирішення конкретних лінгвістичних завдань.

Рекомендована література:

1. Бук С. Основи статистичної лінгвістики: Навчально-методичний посібник / Відп. ред. проф. Ф.С. Бацевич. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 124 с.
2. Волошин В. Комп'ютерна лінгвістика: Навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2004.
3. Lemnitzer L. Korpuslinguistik. Tübingen: Narr, 2006. 220 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ОНОМАСТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лектор: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології Пиц Т. Б.
(електронна адреса: taras.pyts@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Лекційно-практичний курс, що призначений для студентів-германістів, значно доповнює вивчення історії й лексикології німецької мови, розширює і поглиблює мовознавчий і загальнокультурологічний аспект підготовки майбутніх магістрів через дотичність до соціології, антропології, етнографії, археології та інших дисциплін. Власні назви, або оніми, вважаються мовною універсалією, й наявні майже в усіх мовах світу. Вони функціонують із давніх часів, вживаються масово, демонструють спільність своїх основних ознак. Вони є мовними знаками і відповідно об'єктом мовознавства як і інші слова. Більшість слів словника мови складається з власних назв, вони проникають у нього щодня у великій кількості. Їхнє різноаспектне вивчення з урахуванням теорії, історії мови, культури, поселень, ментальності народу є не лише важливою науковою дисципліною а й також не менш важливою допоміжною дисципліною інших наук. *Навчальною метою* є ознайомлення студентів з теоретичними питаннями у галузі ономастики німецької мови а також з історією виникнення, розвитку, становлення і типологією німецьких особових назв, прізвищ і етнонімів. Основні завдання навчальної дисципліни полягають в ознайомленні студентів з: ознаками, функціями і відмінними рисами власних назв; мотивацією і словотвором германських особових імен; тенденціями розвитку особових імен у Середньовіччі; основними тенденціями вибору особових імен від епох гуманізму, реформації до ХХ ст.; передумовами появи і поширення прізвищ; історичним розвитком і становленням прізвищ; типами і проблемами класифікації німецьких прізвищ; німецькими етнонімами, їхньою семантикою і способами утворення.

Студент знатиме: ознаки, функції і відмінні риси власних назв; семантику і способи словотвору германських особових імен; основні тенденції розвитку особових імен у Середньовіччі; основні тенденції вибору особових імен від епохи гуманізму, реформації до ХХ ст.; передумови появи, поширення прізвищ та їхній історичний розвиток; типи і проблеми класифікації німецьких прізвищ; семантику і способи утворення німецьких етнонімів.

Студент вмітиме: визначити ознаки і функції власних назв; визначити способи словотвору і пояснити семантику германських чоловічих і жіночих особових імен; висвітлити основні тенденції розвитку особових імен у Середньовіччі; пояснити особливості поширення християнських особових імен; визначити основні тенденції вибору особових імен у різні епохи; пояснити передумови виникнення двоімної антропонімічної системи; висвітлити історичний розвиток і процес становлення прізвищ; розрізняти типи німецьких прізвищ і пояснити труднощі їхньої типологізації; визначати семантику і способи утворення німецьких етнонімів.

Рекомендована література:

1. Debus Fr. Namenkunde und Namensgeschichte: eine Einführung. Neuburg: Schmidt, 2012. 280 S.
2. Gottschald M. Deutsche Namenkunde. Berlin: de Gruyter, 2006. 622 S.
3. Nübling D., Fahlbusch F., Heuser R. Namen: Einführung in die Onomastik. Tübingen: Narr, 2012. 367 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

МОВЛЕННЄВІ СТРАТЕГІЇ ГУМОРУ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лектор: канд. філолог. наук, доц., доцент кафедри англійської філології
Лотоцька Кароліна Ярославівна

(електронна адреса: lorkoula@yahoo.com)

Анотація навчальної дисципліни: Курс розроблено таким чином, щоб студенти могли вдосконалити набуті за роки навчання знання з теорії та практики мови та мовлення, він також передбачає подальший розвиток чуття мови у студентів, їхніх аналітичних здібностей та творчих лінгвістичних умінь. Метою курсу є ознайомлення, аналіз та опрацювання основних засобів творення гумористичної модальності засобами усіх рівнів мови та у різних видах дискурсу. Серед завдань курсу головними є окреслення основних соціокультурних, психологічних та лінгвістичних засад гумору, ознайомлення з традиційними та сучасними теоріями гумору, засобами та механізмами реалізації категорії комічного у різножанрових гумористичних текстах. Це досягається як під час викладу теоретичного матеріалу (лекції та самостійне опрацювання матеріалу), так і шляхом аналізу практичного матеріалу студентами під час підготовки до заліку.

Ключові слова: Категорії комічного, гумор, ситуативний та лінгвістичний гумор, теорії гумору, лінгвостилістичні засоби творення гумористичної модальності у тексті.

Результати навчання:

Знати: поняття про основні теорії гумору та природу вербального гумору; лінгвостилістичні засоби та прийоми створення гумористичного ефекту.

Вміти: розуміти тексти із вираженою гумористичною модальністю та розкривати імпліцитну інформацію, що міститься в них; застосовувати набуті теоретичні знання, формально-понятійний апарат під час аналізу різнорівневих стилістичних ресурсів мови у гумористичному дискурсі; ідентифікувати, розуміти та інтерпретувати лінгвопрагматичні та лінгвостилістичні засоби реалізації гумору у різноманітних за функціональним типом/жанром текстах.

Рекомендована література:

1. Лотоцька К. Я. Метонімія і гумор: різні аспекти аналізу // Мова і культура (Наукове видання). К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. Вип. 22. Т V (200). С. 259–265.
2. Lototska K. English Stylistics. Lviv: LNU Publishing Centre, 2008. 254 p.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 1 червня 2023 р. (протокол № 7).

Завідувач кафедри англійської філології проф. Білинський М. Е.

КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доц., доцент кафедри англійської філології
Ділай Ірина Петрівна

(електронна адреса: iryna.dilay@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: курс розроблено таким чином, щоб надати здобувачам освіти необхідні знання, обов'язкові для того, щоб здійснювати самостійне корпусне дослідження. Тому у курсі представлено і огляд концепцій корпусної лінгвістики, і процесів та інструментів, які потрібні для корпусного аналізу та створення анотованих корпусів англійської мови. Метою вивчення вибіркової дисципліни є ознайомлення студентів із завданнями сучасної корпусної лінгвістики для оволодіння сучасними підходами та інструментами для збору мовних даних, створення мовних корпусів, їх обробки, підтримки та використання у лінгвістичних та методологічних дослідженнях.

Ключові слова: корпус, анотація (розмітка), тип, токен, лема, сполучуваність, частотність.

Результати навчання:

Знати: основи корпусної лінгвістичної методології, шляхи її розвитку та застосування у лінгвістичних та методологічних дослідженнях.

Вміти: вміти використовувати корпусний інструментарій, здійснювати пошук та обробку корпусних даних, анотувати корпус, створювати корпус, організовувати самостійне корпусне дослідження, виявляти проблему дослідження, використовувати корпусні методи та інструменти, здійснювати статистичне опрацювання мовного матеріалу.

Рекомендована література:

1. Meyer Ch. F. English Corpus Linguistics: An Introduction. 2nd edition. Cambridge : Cambridge University Press, 2023.
2. Leech, G. The State of the Art in Corpus Linguistics. English Corpus Linguistics. London : Routledge, 2014.
3. Ділай І. П., Ділай М. П. Тріангуляція в сучасних лінгвістичних дослідженнях: когніція – корпус – дискурс. *Наукові записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, серія «Філологія, журналістика»*. Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2023. Том 34 (73) № 2. Частина 1. С. 58–63.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 1 червня 2023 р. (протокол № 7).

Завідувач кафедри англійської філології проф. Білинський М. Е.

СОЦІОЛІНГВІСТИКА

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: к.ф.н., доц. кафедри англійської філології **Потятиник У. О.**
(електронна адреса: ulyana.potyatynyk@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: Курс розроблено для того, щоб ознайомити студентів із поняттям варіативності, зумовленої взаємодією мовлення із соціальними чинниками, такими як клас, вік, стать/гендер, етнічність, соціоекономічний статус тощо. У цьому контексті студенти ознайомляться з історично зумовленими підходами лінгвістів до тлумачення змін у мові, мовною варіативністю соціальних груп, явищем багатомовності, перемиканням мовного коду, мовною акомодациєю, статусом різних варіантів англійської мови в англійськомовному світі та нормативністю. Буде розглянуто мовне розмаїття та зв'язок мови з ідентичністю. Студенти довідаються про сучасне тлумачення нормативних та ненормативних мовних форм у різних варіантах англійської мови, зміни на усіх мовних рівнях, які відбуваються у сучасній англійській мові, та регіональну і соціальну варіативність. Слухачі курсу проаналізують, яким чином соціальні фактори впливають на вибір мовних форм. Обговорюватиметься також мовна політика та роль держави в збереженні та розвитку мови. Метою вивчення «Соціолінгвістики» є розгляд таких основних понять, як мовна варіативність, соціальна дистанція та соціальний статус, соціальні фактори (клас, стать, вік, соціально-економічний статус тощо), дво-/багатомовність, перемикання мовного коду, стандартизація та кодифікація мовних норм, мовна політика і мовне планування, мовні зміни, регіональна та соціальна варіативність, мовна ввічливість та стратегії мовного етикету.

Ключові слова: мовна варіативність, мовні зміни; дво- та багатомовність; соціолекти; (соціо)лінгвістична змінна; перемикання мовного коду; мовний репертуар; стандартизація та кодифікація мовних форм, прескриптивний та дескриптивний підхід, коректність, субстандарт, мовна політика і мовне планування.

Результати навчання:

Знати: базові поняття курсу, соціолінгвістичні особливості різних варіантів англійської мови.

Вміти: ідентифікувати соціальні чинники впливу на мовний вибір, розрізняти нормативні та ненормативні граматичні, лексичні, фонологічні та орфографічні мовні форми англійської мови, розуміти особливості мовної ввічливості в різних англійськомовних культурах, насамперед, в британській та американській.

Рекомендована література:

1. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. К.: Вид. дім "КМ Академія", 2010. 243 с.
2. Edwards J. Sociolinguistics: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2013.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 1 червня 2023 р. (протокол № 7).

Завідувач кафедри англійської філології проф. Білинський М. Е.

БВК2 «Літературознавство»

МЕТАМОДЕРНІ ГОРИЗОНТИ ЧИТАННЯ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: док. філол. н., проф. кафедри світової літератури Мацевко-Бекерська Л. В.

(електронна адреса: lidiya.matsevko-bekerska@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Курс уможливує розуміння, системне осмислення і засвоєння специфіки методики викладання літератури як важливої психолого-педагогічної складової фахової реалізації викладача літератури. Водночас зміст курсу призначений для відпрацювання навичок компетентного викладання світової літератури у навчальних закладах різних рівнів, умінь не лише цілісно аналізувати літературно-художній твір, історико-літературний процес чи теоретичний концепт, але й навичку практичного викладання курсу літератури. Після вивчення курсу магістри оволодіють необхідним комплексом знань та вмінь для подальшої самостійної роботи у сфері методики викладання літератури, навчатися самостійно готувати навчальне заняття, добирати й поєднувати різні методологічні підходи до викладання літератури. У курсі представлено як стислий огляд основних концепцій літературознавчого дискурсу, так і детальний аналіз ефективних інструментів, які необхідні для здійснення кваліфікованого викладання літератури у сучасних умовах. **Ключові слова:** методологія, методика, педагогіка, психологія, літературознавство, герменевтика, інтерпретація, літературний процес.

Результати навчання:

Знати: базові принципи метамодернізму як культурної логіки сучасної доби; ключові принципи компетентнісного навчання; сучасні методологічні аспекти викладання літератури; принципи методики викладання літератури в закладі середньої та вищої освіти; особливості сучасного стану викладання літератури; актуальність наукових та прикладних функцій методики літератури.

Вміти: застосовувати основні методи і засоби ефективного викладання літератури; планувати й організовувати викладацьку працю; оптимально застосовувати різні типи занять з літератури; результативно здійснювати вивчення літературного твору в системі основних етапів; проводити ефективну діагностику, контроль та оцінювання результатів навчання.

Рекомендована література:

1. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури. Одеса. 2020.
2. Султанов Ю. Актуальні проблеми методики викладання літератури: вибрані праці. Івано-Франківськ. 2013.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: українська.

Розглянуто на засіданні кафедри 24 січня 2023 р. (протокол № 5).

Завідувач кафедри світової літератури проф. Мацевко-Бекерська Л. В.

ЛІТЕРАТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: к. філол. н., доцент кафедри німецької філології Яремко М.В.

(електронна адреса: maryana.yaremko@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Курс поглиблює теоретичні знання студентів щодо специфіки функціонування літературної комунікації та формує практичні навички аналізу структури, композиційно-тематичної побудови та мовної організації художнього тексту. Програма курсу передбачає: розкрити теоретичні засади антропоцентричного підходу до вивчення художнього тексту; ознайомити студентів із параметрами комунікативної ситуації породження й сприйняття художнього тексту; визначити рівні літературної комунікації та розглянути систему відношень її суб'єктів та об'єктів; з'ясувати особливості організації наративного та персонажного мовлення у макроструктурі художнього тексту; розглянути роль структурно-композиційних і мовностилістичних засобів художнього тексту у реалізації комунікативно-прагматичної стратегії автора.

Результати навчання:

знати: прагматичну ускладненість комунікативної ситуації, що виникає в процесі творення та сприйняття художнього тексту; модель літературної комунікації; види наративної ситуації та типи розповідачів; наративну типологію Ф. Штанцеля та Ж. Женетта; способи передачі персонажного мовлення; категорію часу і простору; значення понять «тема», «ідея», «мотив», «фабула», «сюжет».

вміти: застосувати антропоцентричний підхід до дослідження художнього тексту; визначити наративну ситуацію та способи передачі персонажного мовлення; аналізувати структурно-композиційну побудову та мовну організацію тексту; охарактеризувати лексичні, морфологічні, синтаксичні та графічні особливості художнього тексту; розкрити ідейно-естетичний зміст художнього тексту.

Рекомендована література:

1. Бехта І. Дискурс наратора в англomовній прозі. Київ: Грамота, 2004. 304 с.
2. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 264 с.
3. Fix U., Poethe H., Yos G. Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger: ein Lehr- und Arbeitsbuch. Frankfurt a. M. [u.a.]: Lang, 2003. 236 S.
4. Lahn S.; Meister J. Einführung in die Erzähltextanalyse. Stuttgart: Metzler, 2008. 311 S.
5. Martinez M., Scheffel M. Einführung in die Erzähltheorie / Matias Martinez, Michael Scheffel. München: Beck, 1999. 198 S.
6. Schmid W. Elemente der Narratologie. Berlin: de Gruyter, 2014. 297 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

МІГРАЦІЙНА НІМЕЦЬКОМОВНА ЛІТЕРАТУРА

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: к. філол. н., доцент кафедри німецької філології Назаркевич Х. Я.

(електронна адреса: Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: Цей курс є суто літературним, де читання оригінальних творів чи фрагментів творів має відкрити студентам багатство полікультурного світу німецькомовних країн у ХХІ столітті, а заразом роз'яснити історичне та соціальне підґрунтя виникнення таких літературних творів. Метою вивчення вибіркової дисципліни є ознайомлення студентів із пластом літератури, характерним для мультикультурної німецькомовної літератури останньої третини ХХ – першої чверті ХХІ століття. Завданнями курсу є: ознайомити студентів з історичними, соціальними та культурними передумовами появи в німецькомовному просторі літературних творів, написаних мігрантами або, згодом, письменниками з міграційним підґрунтям, показати розмаїття тем, які хвилюють міграційних письменників, і на прикладі рецепції їхніх творів (літературні премії, критика тощо) засвідчити їхнє значення в загальній літературній та культурній картині німецькомовної літератури, продемонструвати динаміку розвитку цієї літератури: від психотерапевтичного ефекту до якнайширшого суспільного резонансу.

Ключові слова: еміграція, пам'ять, двомовність, ідентичність.

Результати навчання:

Знати: причини й історію появи міграційної літератури в німецькомовному літературному контексті; твори найважливіших лауреатів літературної премії імені Адальберта Шаміссо; рецепцію творів авторів з міграційним бекграундом у німецькомовному світі; основні теми, принесені в німецькомовну літературу авторами-мігрантами.

Вміти: розпізнавати різні культурні нашарування в міграційних текстах; проводити постколоніальний аналіз тексту; визначати новизну літературних прийомів для німецькомовної літератури.

Рекомендована література:

1. Топоси культур і спогадів. Упорядник: Х. Дяків. Львів: ВНТЛ-Класика, 2008. 311 с.
2. Literatur und Migration / Hrsg. von Arnold Heinz Ludwig. München, 2006.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ АСПЕКТ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРОЗИ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: док. філолог. наук, проф., професор кафедри німецької філології
Маценка С. П. (електронна адреса: svitlana.macenka@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Курс присвячено сучасному напрямку дослідження – літературній інтермедіальності. З'ясовуються основні засади теорії інтермедіальності, суть інтермедіального підходу до вивчення художніх явищ, історія інтермедіальності, її відношення до інтертекстуальності. Література у зв'язку з іншими мистецтвами характеризується як інтермедіум, визначається її інтермедіальна специфіка. Представлено типології інтермедіальних зв'язків. Порушено проблему «межі» як передумови інтермедіальної взаємодії літератури та інших медіа. Конкретизовано особливості інтермедіальності як літературознавчого методу досліджень.

Ключові слова: інтермедіальність, інтертекстуальність, інтермедіум, межа, література і музика.

Навчальною метою є засвоєння основних теоретичних положень літературознавчої інтермедіальності, усвідомлення німецькомовної художньої літератури як медіума в системі інших медіа, зокрема у взаємозв'язку з музикою.

Студент знатиме:

- основні теоретичні праці з інтермедіальності;
- теорію інтермедіальності як галузь літературознавства;
- відповідний термінологічний апарат;
- специфіку літератури як інтермедіума;
- проблематику взаємодії німецької літератури з музикою, живописом, фотографією;
- історичний аспект, естетику, семантику взаємодії літератури з музикою;
- основні літературні твори, в яких спостерігається взаємодія з музикою.

Студент вмітиме:

- оперувати категоріально-понятійним апаратом дисципліни;
- застосовувати теоретичні положення і терміни інтермедіальності, аналізуючи твори німецькомовної літератури;
- аналізувати романи сучасної німецької літератури з огляду на їхню спрямованість до музики;
- розрізняти окремі аспекти музикалізації літератури (вербальна музика, словесна музика, формальні паралелі, музичний екфразис).

Рекомендована література:

1. Маценка С. П. Метамистецтво. Словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів: Апріорі, 2017. 118 с.
2. Robert J. Einführung in die Intermedialität. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2014. 160 S.
3. Wirth U. Intermedialität // Handbuch Literaturwissenschaft. Bd. 1. Gegenstände und Grundbegriff / Hrsg. von Th. Anz. Stuttgart, Weimar: Verlag J. B. Metzler, 2007. S. 254–263.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ІСТОРІЇ У СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ РОМАНІ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: док. філолог. наук, проф., професор кафедри німецької філології
Маценка С. П.

(електронна адреса: svitlana.macenka@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Курс присвячено сучасній проблематиці інтерпретації історії на межі історіографії і художньої літератури. Увага зосереджується на новітніх методах тлумачення історії й їхньому застосуванні до розуміння концептів історії в сучасному німецькомовному романі. В зв'язку із цим порушуються наступні проблеми: що спільного між історіографією і художньою літературою, які текстові технології конституують патерн «історія» в художній літературі, як літературні зразки можуть визначати різні поняття «історії» в суспільстві, як модули зображення корелюють із літературними образами історії, у чому полягає специфіка романного зображення історії й як характеризують експериментальну розповідь історії в постмодерністському романі. Матеріалом для аналізу слугують повісті і романи: «На власному тілі» Крісти Вольф, «Ходою краба» Гюнтера Граса, «Прокляття дому» Дженні Ерпенбек, «Ікарія» і «На прикладі мого брата» Уве Тімма, «Павичів острів» і «Нитка до серця» Томаса Гетхе.

Ключові слова: історіографія, новий історизм, історичний роман, романна оповідь історії, наратологія.

Навчальною метою є розуміння концептів історії в літературі, а також текстових технологій, які конституують мисленневий патерн «історія».

Студент знатиме:

- теорії і методи осмислення історії в сучасній художній літературі;
- основні положення New Historicism;
- наративні концепти історії в літературі;
- специфіку романного розповідання історії;
- поняття «літературна історіографія», «гібридна оповідь», «експериментальна оповідь», «фікційна історіографія».

Студент вмітиме:

- Застосовувати сучасні методи аналізу тексту до романів історичного характеру;
- Аналізувати оповідну структуру таких романів;
- Розкривати специфіку концепції історії в сучасних романах.

Рекомендована література:

Маценка С. Хронотопи свідомості. Про творчість Крісти Вольф. Львів: ПАІС, 2007. 232 с.

Fulda D., Matuschek S. Literarische Formen in anderen Diskursformationen: Philosophie und Geschichtsschreibung // Grenzen der Literatur. Zum Begriff und Phänomen des Literarischen / Hrsg. von Simone Winko, Fotis Jannidis. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 2009. S. 188–222.

Lämmert E. Geschichten von der Geschichte. Geschichtsschreibung und Geschichtsdarstellung im Roman // Poetica 17, 1985. S. 228–254.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ЕПІДЕМІЇ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: док. філолог. наук, проф., професор кафедри німецької філології
Маценка С. П. (електронна адреса: svitlana.macenka@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Інфекційні хвороби глибоко закорінені в колективній пам'яті. Тож художня література слугує важливим засобом осмислення епідемій чи пандемій (холери, чуми, грипу, СНІДу чи корони) як загрози людству. Літературні твори розглядають хвороби з різних перспектив, уможливають читачам усвідомлення далеких і близьких подій із пізнавальною метою, як застереження чи як утішання. Німецький філософ Петер Слотердаjk назвав хвилі чуми, які особливо часто лютували поміж XIV і XVII століттями, «останніми порівняльними величинами, на які ми можемо покликатися». Художня література в цьому зв'язку відіграє важливу культурологічну роль. Її розуміють як складову суспільного комунікаційного процесу, за допомогою якого суспільство реагує на патогенні ситуації. Оповідні тексти репродукують межу між внутрішнім і зовнішнім суспільства, працюючи з дихотомією здорового і хворого або неінфікованого та інфікованого, завдяки чому вони набувають потенціалу стабілізувати суспільство. У недавній ситуації пандемії такі літературні твори сприймалися як особливо актуальні, осмислюючи проблемні комплекси: стійкість/спокій чи злість та паніка, суспільна відповідальність чи заперечення очевидного, самотність, соціальна дистанція чи святкування пандемії, здоров'я/життя чи смерть, масова смертність/пам'ять про жертв пандемії. За час пандемії коронавірусу з'явилася так звана «Corona-Literatur» з відповідними жанрами і поетикою зараження.

Ключові слова: пандемія, пандемічна література, коронавірус, поетика інфекційного.

Студент знатиме:

- літературну історію епідемій та пандемій;
- поетику літератури, присвяченої коронавірусу;
- наративні концепти пандемії;
- специфіку романного розповідання пандемії;
- поняття «Corona-Literatur», «Krankheitsnarrativ», «Poetik der Infektion».

Студент вмітиме:

- застосовувати сучасні методи аналізу тексту до літературних творів про пандемії;
- аналізувати буденні явища, пов'язані з пандемією, використовуючи літературний матеріал;
- оцінювати небезпеки і шанси надзвичайних ситуацій.

Рекомендована література:

1. Bronfen E. Angesteckt. Zeitgemäßes über Pandemie und Kultur. – Basel: Echterzeit Verlag, 2020. – 180 S.
2. Pandemie und Literatur / Hrsg. von Jan-Henrik Witthaus. – Berlin: mandelbaum Verlag, 2021. – 160 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ЛІТЕРАТУРНА КЛАСИКА У КІНЕМАТОГРАФІ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: к.ф.н., доц., доцент кафедри англійської філології Войтюк С. М. (електронна адреса: svitlana.voitiuk@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Метою курсу є надання слухачам можливості поглибити знання про англійську літературну класику та її кінематографічну адаптацію провідними режисерами (Alfred Hitchcock, David Lean, etc) за участі зірок кіномистецтва різних часів (Audrey Hepburn, Sophia Loren, Elizabeth Taylor, Paul Newman, Julie Andrews, Ron Moody, etc), які нагороджені високими відзнаками премії Оскар. До вивчення пропонуються фільми від початку розвитку кінематографії у 1940-х роках («Буреверхи», 1939; «Розвіяні вітром», 1939) до новітніх часів («Молода Вікторія», 2009; «Великий Гетсбі», 2013). Завдання курсу – актуалізація і удосконалення практичних навичок слухачів сприймати, аналізувати, презентувати та обговорювати запропонований обсяг матеріалу у контексті тематичної прагматики спецкурсу.

Ключові слова: cinematography, screenplay, soundtrack producer, film genre, starring actors, release date, nominations and awards.

Студент знатиме:

- Екранізації літературної класики, специфіку медіального прочитання.
- Роль експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Спеціальну термінологію в обраній галузі філологічних досліджень.

Студент вмітиме:

- Здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. Застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Абстрактно мислити та аналізувати.

Рекомендована література:

1. Войтюк С.М. Стилїстика у стислому викладі: навчально-методичний посібник англійською мовою / Stylistics in a Concise Format: Guidelined Assignments to Practice and Learn. Львів: Видавництво Львівського національного університету імені Івана Франка, 2014.
2. Angie Beauchamp, Jenny Dooley. Career Paths: Cinematography. Express Publishing, 2020.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 26 червня 2023 р. (протокол № 11).

Завідувач кафедри англійської філології проф. Білинський М. Е.

ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: док. філолог. наук., проф. кафедри світової літератури
Бандровська О. Т. (електронна адреса: olga.bandrovska@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

У межах курсу «Провідні тенденції в сучасній англійській літературі» вивчаються твори британської, американської, канадської, східноазійської та південноафриканської літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття. Особливу увагу приділено жанру роману, додатково розглянуто кіноадаптації окремих найпопулярніших творів сучасної літератури. Предметом вивчення є постмодерністські, мультикультурні і транскультурні тенденції сучасної літератури, художня репрезентація проблем ідентичності, історичної пам'яті та травми, національної історії й політики. Курс знайомить слухачів із сучасними дослідженнями літературознавства, культурології та медіастудій, які застосовуються до аналізу обраних творів. Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із поняттями «постколоніалізм», «мультикультуралізм», «новий історизм», «ідентичність», «Інший», застосування яких, по-перше, покликане поглибити розуміння основних тенденцій сучасного літературного процесу, по-друге, дає змогу якісно інтерпретувати обрані твори, по-третє, надає комплексне і багатопланове розуміння актуальних теоретичних тенденцій літературознавства, які окреслюють стан сучасної світової культури.

Ключові слова: Сучасні англомовні літератури світу, постколоніалізм, постмодернізм, мультикультуралізм, література 9/11, ідентичність, історія.

Студент знатиме: культурну та художню специфіку розвитку сучасних англомовних літератур, основні критичні тенденції та концепції останніх десятиліть (постмодернізм, постколоніалізм, мультикультуралізм, «новий історизм», студії ідентичності).

Студент вмітиме: аналізувати твори сучасних англомовних літератур та робити узагальнення про сучасну англомовну літературу з погляду актуальних теоретичних концепцій та культурного контексту.

Рекомендована література:

1. Hutcheon L. *Historiographic Metafiction: The Pastime of Past time // A Poetics of Postmodernism: History, Theory, Fiction.* New York, 1988.
2. Head D. *The Cambridge Introduction to Modern British Fiction, 1950-2000* Cambridge, Cambridge University Press, 2002.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 24 січня 2023 р. (протокол № 5).

Завідувач кафедри світової літератури проф. Мацевко-Бекерська Л. В.

ТЕХНІКА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології
Назаркевич Х. Я. (електронна адреса Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: Курс не ставить за мету навчити усного перекладу, а лише ознайомити студентів з основними напрямками можливої самоосвіти у випадку психологічної і лінгвістичної готовності до професії усного перекладача. Здобувачі освіти матимуть змогу спробувати себе в основних видах усного перекладу і пізнати таким чином свої сильні і слабкі професійні риси і власний професійний потенціал. Метою вивчення вибіркової дисципліни є ознайомлення студентів з основними принципами роботи усним перекладачем, закладення бази для подальшого самостійного удосконалення навичок усного перекладу, виховання відповідального ставлення до роботи усного перекладача як медіатора успішної комунікації. Завданнями курсу є роз'яснити принципову різницю між усним та письмовим перекладом; визначити палітру можливостей застосування усного перекладу і вказати на відмінності між різними видами усного перекладу; продемонструвати основні напрямки самостійної підготовки до роботи усного перекладача, допомогти студентам пізнати власні можливості.

Ключові слова: послідовний переклад, усний переклад, переклад конференцій, двомовна комунікація.

Результати завчання:

Знати: основні ознаки комунікативного повідомлення та принципи людського спілкування; як успішно використовувати з професійною метою свої знання; принципи інформативного членування повідомлення; найбільш поширені прийоми усного перекладу.

Вміти: розрізняти компоненти повідомлення за комунікативною вагою, редундантністю; синтаксично і/або лексично розгортати та компресувати комунікативне повідомлення; тренувати пам'ять і голос – два необхідні інструменти усного перекладача.

Рекомендована література:

1. Назаркевич Х. Я. Основи перекладознавства: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010.
2. Kautz U. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. Goethe Institut – München: Iudicium, 2002.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ГРАМАТИЧНА АСИМІЛЯЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології
Г.Ф. Котовські (електронна адреса Halyna.Kotowski@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Мета лекційно-практичного курсу полягає у тому, щоб дати порівняльну характеристику граматичної будови німецької та української мов, підготувати основу для набуття студентами теоретичних і практичних умінь та навичок у сфері перекладу. Очевидно, що своєрідність та відмінність структури німецької та української мов спричинюють труднощі при перекладі, шляхом подолання яких постають перекладацькі трансформації загалом та граматичні зокрема. Граматичні трансформації - це спосіб перекладацького перетворення. Задля семантичної еквівалентності граматична одиниця в тексті-оригіналі трансформується у тексті-перекладі на одиницю з іншим граматичним значенням. Такому перетворенню може піддаватися граматична одиниця будь-якого рівня. Проблематика вмілого застосування таких перетворень є запорукою якісного перекладу і вимагає від перекладача розуміння, з одного боку, необхідності, а з другого – доцільності застосування трансформацій.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів із явищем граматичної асиметрії німецької та української мов; поглибити теоретичні знання магістрів з типології морфологічних систем німецької та української мов; сформувати навички перекладу з німецької мови на українську; розвивати навички перекладу з української мови на німецьку. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: граматичну будову німецької та української мов, міжмовні морфологічні розбіжності, що проявляються у різному наборі граматичних категорій, у відмінній функціональній характеристиці граматичних форм, особливостях семантики та у відмінному частотному навантаженні морфологічних категорій. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти: проводити порівняльний аналіз граматичних категорій німецької та української мов, виявляти паралелі і розбіжності у граматичній будові двох мов, у випадку міжмовних граматичних асиметрій використовувати методи морфологічно-категорійних трансформацій (перестановки, заміни, вилучення, комплексної трансформації)

Рекомендована література:

1. Німецько-українські мовні паралелі / За ред. Ю. О. Жлуктенка. Київ: Вища шк., 1977.
2. Перекладознавство (німецько-український напрям): підручник / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 544 с.
3. Lalajan N.S., Podvoiska O.V. Vergleichende Grammatik der deutschen und ukrainischen Sprache. Winnyzja: Nova knyha, 2013. 224 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ПЕРЕКЛАД

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології
Назаркевич Х. Я. (електронна адреса Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: на прикладі кращих зразків українського перекладу курс готує студентів до перших самостійних спроб художнього перекладу, розвиває у них на базі теоретичних знань творче мислення та вміння критичної оцінки перекладу. Метою вивчення вибіркової дисципліни є сенсбілізація студентів до творів художньої літератури, перші самостійні спроби художнього перекладу, критики перекладу та навчання на прикладі кращих зразків українського перекладу: перекладів «київської школи» Євгена Поповича, Олекси Логвиненка, «чернівецької школи» Петра Рихла та «львівської школи» Володимира Кам'янця, Юрка Прохаська, Лариси Цибенко та ін. Основними завданнями курсу є ознайомити студентів з найбільш резонансними перекладами з німецькомовних літератур в українськомовному літературному просторі, представити їм творчі портрети видатних перекладачів, вказати на індивідуальні перекладацькі особливості й відмінності; виробити у студентів відчуття стилю в перекладі, розвинути хист критичного й адекватного сприйняття перекладеного тексту, навчити розпізнавати художні методи автора, які становитимуть інваріанти перекладу; на базі теоретичних знань розвивати у студентів творче мислення, яке допоможе їм у пошуку власних перекладацьких рішень.

Ключові слова: автор, читач як співавтор, інваріант перекладу, адекватність перекладу, конотативна еквівалентність, межі інтерпретації.

Результати навчання:

Знати: відмінність між загальною теорією перекладу і теорією художнього перекладу; творчий здобуток кращих перекладачів німецькомовної літератури українською; значення перекладної літератури для розвитку рідномовного літературного процесу; палітру текстів експресивного типу.

Вміти: парафразувати синтаксичні та смислові конструкції; творити синонімічні і/або антонімічні ряди та розрізняти рівні стилістичного використання лексики; зацікавити потенційного видавця невідомим автором, готуючи пробу перекладу та літературно-критичний опис твору.

Рекомендована література:

1. Іваницька М. Особистість перекладача в українсько-німецьких літературних взаєминах. Чернівці: Книги-XXI, 2015. 604 с.
2. Назаркевич Х. Основи перекладознавства. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 298 с.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДУ

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології

Назаркевич Х. Я. (електронна адреса Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: редагування власного і чужого перекладу – складне і відповідальне завдання, якому необхідно вчитися впродовж років, поступово набуваючи редакційного досвіду та майстерності. Курс пропонує ознайомитися з основами редагування. Метою вивчення вибіркової дисципліни є ознайомлення студентів із основними причинами допущення помилок перекладачами та зі способами усувати помилки і покращувати переклад. Завданням курсу є відкрити перед студентами ще одну професійну перспективу: фахової роботи редактора перекладів; розвинути у студентів здатність критичного і самокритичного підходу до оцінки готового тексту; прищепити майбутнім фахівцям потребу перевірки та аналізу інформації з надійних джерел, застосовуючи нові інформаційні та комунікативні технології; усвідомити значення якісного мовного контенту для розвитку української мови.

Ключові слова: мовна інтерференція, норма перекладу, критерії якості перекладу, стиль, правка.

Результати навчання:

Знати: причини появи перекладацьких помилок; основні шляхи виправлення синтаксичних, логічних, лексичних, смислових та стилістичних помилок; основне завдання перекладу.

Вміти: застосовувати так званий «сторонній» погляд на переклад, уважність до тексту та спостережливність; не керуватися в редагуванні особистими мовними преференціями, виявляючи повагу до вибору іншої людини; редагувати змістовні та формальні відхилення перекладу від оригіналу; аргументовано обґрунтовувати свої правки.

Рекомендована література:

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. Київ: Книга, 2010. 252 с.
2. Караванський С. Пошук українського слова, або Боротьба за національне «Я». Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. 240 с.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ПЕРЕКЛАД ФАХОВИХ ТЕКСТІВ

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології

Назаркевич Х. Я. (електронна адреса Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: об'єктом навчання даного курсу є тексти гуманітарного спрямування, насамперед тексти, що безпосередньо стосуються германістичних студій. Результати курсу матимуть також практичне значення, адже перекладаючи фахові тексти, студенти зможуть на практиці опанувати наукове письмо. Метою вивчення вибіркової дисципліни є ознайомлення студентів зі складнощами і, разом з тим, з необхідністю фахових перекладів для розвитку міжнародних наукових контактів, порозуміння між науковцями у спільних дослідницьких галузях. Завдання навчальної дисципліни полягає у формуванні фахового підходу до текстів гуманітарного, насамперед лінгвістичного спрямування, який передбачає докладне розуміння тексту оригіналу; розвитку вміння аргументовано відстоювати свою перекладацьку позицію; умінні вибирати оптимальне перекладацьке рішення; усвідомленні ваги освоєння і розвитку наукового стилю в українській мові.

Ключові слова: науковий стиль, термінотворення, фактор читабельності, логіка викладу.

Результати навчання:

Знати: основні ознаки наукового стилю в гуманітаристиці; застосування специфічних граматичних конструкцій у науковому тексті; основи термінології та термінотворення в українській та німецькій мові.

Вміти: користуватися паралельними текстами для перекладу; здійснювати пошук необхідної інформації в довідкових джерелах та інтернеті; здійснювати продуманий вибір лексичних одиниць чи граматичних конструкцій; дотримуватися інваріанту змісту в перекладі наукових текстів; критично оцінювати власну перекладацьку роботу.

Рекомендована література:

1. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: Нова книга, 2010. 232 с.
2. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

ПЕРЕКЛАД В УМОВАХ ВІЙНИ

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: доктор філолог. наук, проф. кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура Дзера О. В.
(електронна адреса oksana.dzera@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні теоретичні знання та практичні навички, необхідні для усних та письмових перекладачів в умовах війни, які працюють як безпосередньо на лінії зіткнення чи та на щойно деокупованих територіях, так і в дипломатичній і гуманітарній сферах. Метою вивчення вибіркової дисципліни є забезпечити повне розуміння викликів та етичних проблем перекладу в умовах війни, а також розвинути практичні вміння і техніки роботи усного й письмового перекладача в усіх, пов'язаних з потребами воєнного стану напрямках.

Ключові слова: прагматика перекладу, соціологія перекладу, Міжнародна асоціація усних перекладачів, етика перекладу, перекладацька нейтральність, вторинна травма, перетворення мови на зброю.

Результати навчання:

Знати: структуру та потреби перекладацької роботи у зоні конфлікту та вміти адаптуватись до її вимог, щоб швидко й ефективно розв'язувати поставлені задачі; права і етичні принципи перекладача у зоні конфлікту, термінологію, пов'язану з військовим, медичним та дипломатичним перекладом; ключові проблеми перекладу: прагматичні, культурні, лінгвостилістичні, лінгвокогнітивні і жанрові.

Вміти: оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у складних ситуаціях зони конфлікту та з представниками різних професійних, соціальних та вікових груп для досягнення точного й нейтрального перекладу; застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

Рекомендована література:

1. Apter E.S. *Balkan Babel: Translation Zones, Military Zones. Public Culture*, 13 (1), 2001. P. 65–80.
2. *Resisting State Terror: Theorizing Communities of Activist Translators and Interpreters // Globalisation, Political Violence and Translation / Ed. by Esperanza Bielsa and Christopher W. Hughes. P. 222–242.*

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

Завідувачка кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура проф. Дзера О. В.

ДІЛОВА АНГЛОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

*Лектор: доктор філолог. наук, професор кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура Шмігер Т. В.
(електронна адреса taras.shmiher@lnu.edu.ua)*

Анотація навчальної дисципліни: курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб засвоїти та використовувати офіційний стиль англійської мови. Тому у курсі представлено аналіз риторичних фігур, газетних статей та наукових монографій, які потрібні для володіння високим стилем англійського мовлення. Мета – опанувати лексичні тенденції та особливості сучасного ділового мовлення в англійськомовному просторі, враховуючи жанрові особливості вжитку мови. Оволодіти практичною інформацією про реєстри та функції лексичних одиниць англійської мови. Завдання полягає у залученні студентів до активної роботи із лексичними довідниками англійської мови, вивченні різностильового мовлення високого реєстру англійської мови, опануванні тонкощів редагування англійськомовних текстів.

Ключові слова: реєстри англійської мови, жанри мовлення, публіцистичний стиль, формальний стиль.

Результати навчання:

Знати: підходи до класифікації реєстрів англійської мови, основні лексичні особливості різних жанрів мовлення, особливості вжитку формального стилю.

Вміти: розрізняти стилі мовлення з погляду жанрових відмін англійської мови; правильно вживати лексичні одиниці формального стилю; використовувати публіцистичний стиль.

Рекомендована література:

Harris R. A. Writing with clarity and style : a guide to rhetorical devices for contemporary writers. 2nd edition. New York, NY : Routledge, 2018. 219 p.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

Завідувачка кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура проф. Дзера О. В.

ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД ДІЛОВОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лектор: канд. філолог. наук, проф., доцент кафедри німецької філології
Теребушко Ю.Р.

(електронна адреса: yuriy.terebushko@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна входить до циклу дисциплін, що формують професійну базу перекладача. Цей курс становить собою поглиблений курс з письмового перекладу. У курсі розглядаються питання новітніх тенденцій у галузі, складнощі роботи на сучасному етапі розвитку перекладацької галузі, підходи та інструменти вирішення проблем перекладу та редагування письмових перекладів та машинних перекладів. Значна увага приділяється редагуванню машинного перекладу, використанню вбудованих загальних та спеціальних словників, роботі з системами автоматизованого перекладу. Основною метою даної програми є формування загальних та фахових компетентностей у студентів, поглиблення їх теоретичної бази та вироблення навичок письмового перекладу, виконання перекладу за допомогою штучного інтелекту та редагування машинного перекладу. Основна мета обумовлює вирішення наступних завдань: ознайомлення студентів з теоретичними засадами машинного перекладу, з принципами використання систем перекладу і розвиток умінь, визначення критеріїв якості перекладу; вироблення у студентів практичних навичок редагування машинного перекладу ділових текстів.

Студент знатиме: критерії професійного письмового перекладу, алгоритм письмового перекладу, етапи виконання письмового перекладу, способи та методи письмового перекладу, характеристики знакового та сутнісного перекладу.

Студент вмітиме: аналізувати ділову документацію.

Рекомендована література:

1. Коваленко Л. В. Німецька мова ділового спілкування = Geschäftskommunikation Deutsch. К : КНТЕУ, 2007. 273с.
2. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу. Навчальний посібник. Київ. 2006.157 с.
3. Олійник В. О., Гавриш М. М. Німецька ділова мова: Практикум. К.: МАУП, 2014. 245 с.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

БВК4 «Філологія як складова культурології»

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології Петрашук Н.Є.

(електронна адреса nataliya.petrashchuk@gmail.com)

Анотація навчальної дисципліни:

Мета курсу – формування методичної компетентності студентів для реалізації професійних функцій викладача іноземної мови.

Завдання: ознайомити студентів із сучасними методичними напрямками і методами, формами та засобами формування міжкультурної іншомовної компетентності у вищій школі, а також сформувати в них уміння творчо застосовувати свої знання на практиці з урахуванням конкретних умов.

Результати навчання:

знати:

• сучасні підходи до формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності;

• інноваційні методичні технології навчання іноземних мов і культур;

• форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності та її складників;

вміти:

• формувати мовну (фонетичну, граматичну, лексичну), мовленнєву (компетентність з аудіювання, говоріння, читання, письма), соціокультурну, навчально-стратегічну і професійно орієнтовану іншомовну комунікативну компетентність) на різних рівнях вивчення німецької мови;

• використовувати у процесі формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності інноваційні технології;

• контролювати і оцінювати рівень сформованості всіх складників іншомовної комунікативної компетентності.

Рекомендована література:

1. Grotjahn R., Kleppin K. DLL 7. Prüfen, Testen, Evaluieren. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen, 2022. 176 S.
2. Kompetenzorientierte Hochschullehre. Die Notwendigkeit von Kohärenz zwischen Lernzielen, Prüfungsformen und Lehr- und Lernmethoden. Zürich: Pädagogische Hochschule, 2018. 151 S.
3. Wipper A., Schulz A. Digitale Lehre an der Hochschule: Vom Einsatz digitaler Tools bis zum Blended-Learning-Konzept. Opladen; Toronto: Verlag Barbara Budrich, 2021. 122 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В. о. завідувача кафедри німецької філології Н. Є.Петрашук

ЛІТЕРАТУРНЕ ВАГНЕРІАНСТВО

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: док. філолог. наук, проф., професор кафедри німецької філології
Маценка С. П. (електронна адреса: svitlana.macenka@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Курс ознайомлює з визначним феноменом німецької культури – творчістю відомого німецького композитора Ріхарда Вагнера, його впливом на різні сфери суспільного і культурного життя Німеччини, його естетикою та концепцією музичної драми, новим типом музично-драматичного театру. Осмислюється рецепція творчості Ріхарда Вагнера в літературі, запозичення його тлумачення лейтмотиву та сукупного твору мистецтва, аналізуються літературні твори, написані під впливом музики німецького композитора.

Ключові слова: музична драма, сукупний твір мистецтва, лейтмотив, музика Ріхарда Вагнера, лібрето, Ріхард Вагнер, Томас Манн, Франц Верфель, Ельфріде Єлінек.

Студент знатиме:

- життя і творчість Ріхарда Вагнера як феномен німецької культури;
- естетику Ріхарда Вагнера, специфіку його музичної драми;
- феномен вагнеризму;
- вплив вагнеризму на німецьку літературу;
- основних представників літературного вагнеризму і специфіку їхньої творчості.

Студент вмітиме:

- розпізнавати вагнерівські лейтмотиви в літературних творах;
- аналізувати твори, які виникли під впливом музики Вагнера, зокрема як сукупні твори мистецтва.

Рекомендована література:

Українська книга про Ріхарда Вагнера / заг. наук. ред. Марини Черкашиної-Губаренко, Олександра Клековкіна. Київ: ПСМ НАМ України, 2022. 399 с.

Шалагінов Б. Ріхард Вагнер і наш час. До 200-річчя з дня народження // Всесвіт. Київ, 2013. № ¾. С. 185–196.

Koppen E. Wagnerismus – Begriff und Phänomen // Richard-Wagner-Handbuch / Hrsg. von Müller. Stuttgart: Kröner, 1986. 904 S. S. 524–609.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

НІМЕЦЬКА МУЗИКА І КУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: док. філолог. наук, проф., професор кафедри німецької філології
Маценка С. П. (електронна адреса: svitlana.macenka@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Музика часто слугує першоджерелом творення і збереження людської ідентичності – чи то особистісної, культурної чи національної. Музика має суттєвий вплив на те, якими є наші думки про світ навколо нас, вона також впливає на наші особистісні позиції і сприйняття. Часто ми навіть організуємо своє найближче оточення згідно з нашими музичними смаками. Музика має вплив на ставлення окремих соціальних груп до суспільства, дозволяє поставити під сумнів владні структури, уможливує формування бажань щодо суспільних змін. У курсі йдеться про роль музики у формуванні національної і культурної ідентичності в німецькомовному культурному середовищі. Увага зосереджується на історичному аспекті становлення феномену «німецька музика», його значенні для суспільно-політичного і мистецького життя Німеччини і Європи в цілому.

Ключові слова: німецька музика, національна ідентичність, культурна ідентичність.

Студент знатиме:

- теорію культурної ідентичності;
- етнологічні підходи до вивчення музики;
- поняття «німецької музики у його тлумаченні діячами музичного мистецтва»;
- внесок визначних німецьких музичних митців у формування культурної ідентичності.

Студент вмітиме:

- застосовувати культурологічні знання для поглибленого розуміння об'єктів філології;
- оцінювати музичну культуру, класичну і популярну, за її здатністю впливати на формування національної і культурної ідентичності.

Рекомендована література:

1. Dorn Thea, Wagner Richard. Die deutsche Seele. München: Albert Knaus Verlag, 2011. 560 S.
2. Music and German National Identity / ed. by Celia Applegate, Pamela Potter, Chicago: the University of Chicago, 2002. 328 p.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології
Г. Ф. Котовські (електронна адреса Halyna.Kotowski@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Стратегії і тактики бізнес-комунікації» є вибірковою дисципліною у програмі підготовки магістрів з німецької філології. У програмі подано основні характеристики бізнес-комунікації німецькою мовою, соціально-психологічні основи ділового спілкування. Програма охоплює стилістичні параметри офіційно-ділових текстів німецькою мовою, звороти та кліше німецької мови відповідно до стандартів ділового стилю. Мета лекційно-практичного курсу полягає у тому, щоб ознайомити студентів із специфікою та загальними закономірностями бізнес-комунікації, звернути увагу на аспекти міжкультурного ділового спілкування, навчити використовувати звороти та кліше німецької мови відповідно до стандартів ділового спілкування.

Завдання дисципліни:

- ознайомити студентів із національно-культурною специфікою бізнес-комунікації;
- сформувати навички здійснення бізнес-спілкування німецькою мовою у різних формах;
- розвивати навички ділового спілкування німецькою мовою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** основні характеристики бізнес-комунікації, соціально-психологічні основи ділового спілкування, специфіку телефонних ділових розмов, письмові форми бізнес-спілкування, організаційно-правові форми підприємництва, національно-культурну специфіку бізнес-спілкування та комунікативні табу, стилістичні параметри офіційно-ділових текстів німецькою мовою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:** визначати стратегію бізнес-комунікації із використанням відповідних тактик, використовувати звороти та кліше німецької мови відповідно до стандартів ділового стилю, вести ділові розмови по телефону, здійснювати презентації, подавати у письмовій формі запити та звернення за довідками, використовувати національні традиції та звичаї у бізнес-комунікації.

Рекомендована література:

1. Eismann Volker. Wirtschaftskommunikation. Berlin-München-Wien-Zürich-New York: Langenscheidt, 2000. 129 S.
2. Fearn Aannaliese. Kommunikation in der Wirtschaft. München: Goethe-Institut, 2009. 180 S.
3. Hering Axel, Matussek Magdalena. Geschäftskommunikation. Schreiben und Telefonieren. Max Hueber Verlag, 2000. 168 S.
4. Das Testbuch Wirtschaftsdeutsch. Training zum Test WiDaF. Berlin-München-Wien-Zürich-New York: Langenscheidt, 2008. 143 S.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

КУЛЬТУРА ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 2-ий (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: доцент кафедри німецької філології Мідяна Т. М.

(електронна адреса tetyana.midyana@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Вміння переконливо виступати та підготувати цікавий виборчий відеоподкаст – це лише два приклади засобів побудови успішної політичної кар'єри, а іноді і перемоги на виборах, адже це знання про те, як завоювати увагу та прихильність виборців, як переконати аудиторію, які аргументи потрібно використовувати, яку модель презентації вибрати для виголошення своєї промови тощо. *Навчальною метою* є надати теоретичні знання студентам щодо специфіки функціонування політичної комунікації як персуазивної (переконливої) комунікації та вміння проводити межу між переконанням та маніпуляцією, сформувати практичні навички аналізу сучасних політичних промов та побудови власного публічного виступу, розкрити теоретичні засади сучасної риторики, як мистецтва переконливої комунікації, розглянути процес переконання та його складові, ознайомити студентів з різними типами аргументів на прикладі сучасних промов, які отримали багато переглядів в інтернеті, розглянути роль мовних засобів переконання, ознайомити студентів із структурними елементами виборчої промови та їх функціями, з особливостями політичної реклами, допомогти студентам опанувати навички аналізу виборчих промов та виборчих відеороликів.

Студент знатиме: основні поняття політичної комунікації, моделі сучасної політичної комунікації; комунікативні стратегії, особливості політичної реклами, засоби переконання, складові виборчої промови та їх функції, моделі аргументації, аргументи до логосу, етосу та пафосу.

Студент вмітиме: описати засоби інсценування політика та його політичних засад, визначити модель виборчого відеоподкаста, аналізувати структуру виборчої промови; визначити типи аргументів, використовувати різні моделі аргументації, знайти риторичні та стилістичні засоби та охарактеризувати їх функції.

Рекомендована література:

1. Бойчук І. В. Вплив засобів масової інформації (ЗМІ) на участь громадян України у виборчих кампаніях // Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2011. Вип. 59. С. 546–552.
2. Бойчук І. В. Вплив партійної преси на формування політичної свідомості громадян України // Сучасна українська політика. Київ: Центр соціальних комунікацій, 2012. Вип. 26. С.284–291.
3. Штромайер Г. Політика і мас-медіа. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 303 с.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

КОМПЛІМЕНТ КРІЗЬ ПРИЗМУ ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів першого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри німецької філології **Микитюк Юлія Володимирівна**

(електронна адреса: yuliya.mykytyuk@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Лекційно-практичний курс призначений для широкого кола студентів, навчає розумінню текстів художньої літератури з лінгвокультурного та психолінгвістичного аспекту та поглиблює навички мовного аналізу літературних текстів. Взяті за основу драматичні твори XVIII-XX ст. допомагають глибше зрозуміти тогочасні соціальні, етичні, культурні проблеми та простежити динаміку їхнього розвитку. Комплімент як елемент людського спілкування посідає вагомe місце в кожній культурі, оскільки сприяє встановленню комунікативної рівноваги та гармонізує соціальні стосунки. **Мета курсу** – продемонструвати студентам комплімент з лінгвокультурного та психолінгвістичного аспекту, показати еволюцію його лінгвопрагматичних властивостей як результату внутрішнього розвитку мови та змін комунікативних потреб суспільства німецькомовного лінгвокультурного етносу.

Завдання курсу: ознайомити студентів з теоретичними засадами вивчення компліменту та експлікувати його визначення; навчити розрізняти комплімент від суміжних мовленнєвих актів та виокремити умови його реалізації; показати комунікативні інтенції мовця та їхню еволюцію протягом XVIII-XX ст.; продемонструвати функції компліменту в драматичному діалозі та простежити динаміку їхніх змін; віддзеркалити тематично-сміслові особливості компліментів та їхній генезис протягом XVIII-XX ст.; на основі аналізу реакції на комплімент виробити в студентів навички правильного сприйняття та відповідної реакції; ознайомити з впливом екстралінгвальних чинників на висловлення компліментів; показати стилістичні особливості реалізації прямих та непрямих компліментів у синхронному та діахронному аспектах. Курс побудований на емпіричній базі, взятій з 8-томної антології німецькомовних драматичних творів під загальною назвою «Der Kanon. Die deutsche Literatur. Dramen», яку в 2004 р. видав відомий німецький літературний критик та публіцист Марсель Райх-Раніцкі.

Студент знатиме:

- теорію мовленнєвих актів та її основні класифікації; методи та методологію дослідження мовленнєвих актів; як суспільно-історичні події кожної епохи впливають на формування ментальності, естетичних смаків та етно-культурних норм спілкування.

Студент вмітиме: аналізувати комплімент як динамічний елемент міжособистісного спілкування; зможе виявляти культурно-етнічний характер мовленнєвих актів; бачитиме залежність висловлення компліментів від морально-етичних цінностей, прийнятих у певну епоху історії етносу; розрізнятиме соціальний статус мовця та питому вагу емоційності в оптиці людського буття.

Рекомендована література:

1. Austin J. L. Zur Theorie der Sprechakte (How to Do Things with Words). Stuttgart: Philipp Reclam Jun., 1972. 210 S.
2. Sitek, Marek. 2020. Zum Stellenwert des Kompliments im Deutschen und im Polnischen. Eine konfrontative Studie zur Höflichkeitsforschung. Berlin: Peter Lang GmbH. Internationaler Verlag der Wissenschaften.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: німецька.

Розглянуто на засіданні кафедри 23 червня 2023 р. (протокол № 12).

В.о. завідувача кафедри німецької філології к.ф.н. доц. Петрашук Н. Є.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів першого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри англійської філології
Лотоцька Кароліна Ярославівна

(електронна адреса: lorkoula@yahoo.com)

Анотація навчальної дисципліни: Міжкультурна комунікація – наука, яка вивчає особливості вербального та невербального спілкування людей, що належать до різних національних та лінгвокультурних спільнот. Міжкультурна комунікація як наука виникла з практичних потреб аналізу та узагальнення причин комунікативних невдач і конфліктів, зумовлених незнанням національно-культурних особливостей або їх нехтуванням. Міжкультурна комунікація перебуває у тісному зв'язку з багатьма галузями знань: етнологією, культурологією, мовознавством, історією, психологією, соціологією та ін. Особливе місце вона посідає в системі мовознавчих і суміжних наук, до якої належать лінгвокраїнознавство, етнолінгвістика, лінгвокультурологія, психолінгвістика, прагмалінгвістика, когнітивна лінгвістика, соціолінгвістика. Як самостійна наукова галузь, МК має свій об'єкт і предмет дослідження і посідає належне місце серед інших наук. Об'єктом міжкультурної комунікації є спілкування представників різних національних і лінгвокультурних спільнот, а предметом – прийняті в національних спільнотах мовні стереотипи і норми поведінки, спілкування, певні «культурні сценарії» різних дій, усталені моделі сприйняття та оцінювання предметів і явищ, соціально унормовані звички, традиції, ритуали, дозволи, заборони тощо. Метою та завданням курсу є формування у студентів міжкультурної компетентності, необхідних знань про різні народи та культури з метою уникнення конфліктів та встановлення комфортних умов комунікації в різних сферах та життєвих ситуаціях як на рівні міжособистісного спілкування, так і на міжкультурному рівні.

Ключові слова: комунікативна діяльність, вербальний та невербальний типи комунікації, культура, культурна ідентичність, інкультурація, соціалізація, міжкультуна комунікація, детермінанти/ «виміри» міжкультурної комунікації, культурний стереотип, комунікативна компетенція.

Результати навчання:

Знати: основні поняття теорії комунікації, основні моделі комунікативної діяльності (К. Шеннон, Г. Ласвелл, Р. Якобсон), семіотичні основи комунікативної діяльності, поняття коду, вербальний та невербальний типи комунікації, предмет, об'єкт, суб'єкт міжкультурної комунікації, поняття культури, взаємозв'язок культури і комунікації.

Вміти: оперувати знаннями культури у процесі комунікації; застосовувати на практиці отримані знання у конкретних ситуаціях міжкультурного спілкування; володіти способами поведінки у проблемних комунікативних ситуаціях; ставитися із повагою до мов, традицій та культур інших народів; володіти навичками ефективної кроскультурної взаємодії у професійних сферах вивчення та викладання іноземної мови.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. К., 2007.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 1 червня 2023 р. (протокол № 7).

Завідувач кафедри англійської філології проф. Білинський М. Е.

ІСТОРІЯ І КУЛЬТУРА КРАЇН АНГЛОМОВНОГО ПРОСТОРУ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1-ий (для здобувачів першого (магістерського) рівня вищої освіти)

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3);

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58.

Лекторка: канд. філолог. наук, доцент кафедри англійської філології Федорчук Марта Михайлівна (електронна адреса: marta.fedorchuk@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна присвячена вивченню історичних і культурологічних аспектів розвитку англійської мови, її вокабуляру і граматики, лінгвістичних змін, зумовлених історичними та культурними процесами, впливів різних мов і культур на розвиток варіантів англійської мови, нових тенденцій та нових сфер застосування мови, що пов'язано із науково-технічним прогресом.

Ключові слова: культурологічна лінгвістика, взаємовпливи мови і культури, англомовний простір.

Результати навчання:

Знати: історичні та культурні процеси та їхній вплив на формування англійської мови, впливи інших мов і культур на розвиток інваріантів англійської мови.

Вміти: аналізувати англомовні явища як наслідок культурних, історичних, технологічних впливів.

Рекомендована література:

1. Данильчук А. Англійська мова в європейському союзі: від становлення до нативізації // Актуальні питання іноземної філології, № 9, 2018. С. 64–70.
2. Bonvillain, N. 2010. *Language, Culture and Communication*. Prentice Hall.
3. Keats J. 2011. *Virtual Words: Language on the Edge of Science and Technology* / Jonathon Keats. – Oxford : Oxford University Press, 177 p.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, презентації, дискусії.

Форма звітності: залік.

Мова навчання: англійська.

Розглянуто на засіданні кафедри 1 червня 2023 р. (протокол № 7).

Завідувач кафедри англійської філології проф. Білинський М. Е.